

‘Eindelijk kan ik die rouwperiode afsluiten’

INTERVIEW CHRIS JORIS Op zijn nieuwe plaat verrast percussionist Chris Joris de jazzfan met prikkelend pianospel en nieuwe muzikale exploraties. Voor hemzelf heeft de muziek een louterend effect. ‘Het gevoel dat het leven rot is, dat is weg.’

‘Dear wreck’, zo heet het nummer waarin zangeres Naima Joris zich rechtstreeks tot haar vader richt. ‘Een wrak ben ik intussen niet meer’, vertelt jazzmuzikant Chris Joris (71). ‘Eindelijk kan ik die lange rouwperiode afsluiten.’

In april 2018 overleed zijn dochter Saskia, halfzus van Naima, aan kanker. ‘En vele jaren voordien, in 2001, was ik ook al mijn vrouw Annette verloren, Saskia’s moeder, in een verkeersongeluk. Eigenlijk ben ik al die jaren blijven rouwen. Dat escaleerde zelfs, in een depressie, in alcoholmisbruik. Naima heeft het verdriet om haar zus kunnen sublimeren in haar liedjes, ze heeft op die manier haar stemtimbre ontdekt en is op eigen benen gaan staan. Maar het vertrok allemaal vanuit die rouw. Mijn nieuwe plaat is nu ook een beetje een afrekening. Die weltschmerz, dat diepe rouwen, dat gevoel dat het leven rot is: het is allemaal weg.’

Until the darkness fades heet de cd, naar een frase uit ‘Dear wreck’. Het lijkt een vervolg op *Out of the night*, Joris’ bekendste plaat uit 2003 die door platenlabel Werf – dat zijn dertigste verjaardag viert – nu op vinyl wordt heruitgebracht. ‘Toen wilde ik uit de nacht komen, na het overlijden van Annette. Maar tegelijkertijd dompelde ik me in die periode ook onder in het nachtleven, ik was een nachtraaf. *Until the darkness fades* vind ik zo’n mooi zinnetje van Naima: ik wacht en hoop op het beste. Je dompelt je onder in je verdriet, je denkt: ik ben een wrak. Je moet erg diep vallen om jezelf tegen te komen en te beseffen dat je eigenlijk helemaal niet aan het vallen bent. Nu kan ik dus die rouw afsluiten, niet dat ik ze vergeet. Want als je iets loslaat, bestaat het niet.’

‘Dear wreck’ is het slotnummer op de nieuwe cd, die grotendeels in het Mechelse kunstencentrum Nona live werd opgenomen. ‘Na die vrije improvisaties en die hybride muziek werkt zo’n lied perfect’, vertelt Joris. ‘Naima die opkwam en begon te zingen, met mij aan de piano, ja, dat was bijzonder.’

Stiekem plan

Het album is anders dan het vorige van Chris Joris, die altijd met afrojazz vereenzelvigd wordt, omdat hij nu eenmaal onnoemelijk veel percussie-instrumenten bespeelt. Dit keer speelt hij meer dan ooit piano. ‘Het was een stiekem plan om opnieuw als pianist naar buiten te komen’, zegt Joris. ‘Op mijn vorige platen staat ook telkens wel een nummer waarop ik piano speel. En op optredens stuurde ik mijn vaste pianist soms van het podium om eventjes zelf aan de vleugel te zitten. Maar dat werd nooit voldoende opgemerkt, vond ik. Met deze cd zeg ik: *helaba*, op piano heb ik ook iets te vertellen.’

Wie de plaat beluistert, zal hem niet tegenspreken. Joris heeft een bijtend, vrij zwaar toucher dat invloeden verraadt van grootheden als Keith Jarrett en Randy Weston, zeker in ‘Piano reflections’. Indrukwekkend is het lange openingsstuk ‘Portrait of man’, dat bassist Chris Mentens voor hem schreef en dat modern klassiek klinkt, ook al door de prominente viool en cello. ‘In dat nummer ben ik niet die typische jazzpianist, maar verwijst ik naar hedendaagse Europese muziek – ik kom tenslotte uit de wereld van de klassieke

Chris Joris herstelt van een heupbreuk na een val. ‘Het was een wake-upcall, ik stopte radicaal met drinken.’

© Christophe De Muynck

muziek. Mijn vader was operazanger, thuis werd naar klassieke muziek geluisterd. Dat ik op mijn kamertje boven Blakey, Coltrane en Monk speelde, was zeer tot ongenoegen van mijn vader.’

Joris herwerkt ook ‘June 25’, het nummer dat de sterfdatum van zijn echtgenote als titel heeft en dat ook op *Out of the night* stond. Een aangrijpend stuk, met Joris op

‘Ik kom uit de wereld van de klassieke muziek. Dat ik op mijn kamertje boven naar Blakey, Coltrane en Monk zat te luisteren, was zeer tot ongenoegen van mijn vader’

berimbau, begeleid door viool en cello – ‘een van mijn lijfstukken’, zegt hij. ‘Childhood’ is een vrolijk nummer, met een dantele melodie. De twee geïmproviseerde stukken (‘Encounter’) gaan dan weer de tour op van de freejazz – met Joris die zelfs even aan Cecil Taylor doet denken.

Dochter Naima speelt nog op een ander nummer mee, ‘Naima’s dream’, waarop ze haar stem als instrument gebruikt, wat elektronische effecten toevoegt, en vooral tenorsax speelt. ‘Die rauwe klanken van de tenorsax, de menselijke stem zit daarin’, vertelt Joris. Dat Naima saxofoon speelt, hoeft niet te verbazen, ze is genoemd naar een van de bekendste composities van John Coltrane. ‘Diens pianist, McCoy Tyner, heeft dat nummer zelfs ooit eens gespeeld ter ere van mijn dochter, in de Hnita-hoeve in Heist-op-den-Berg. Ze was toen hooguit drie jaar.’

Joris trekt nu op tournee met het materiaal van de plaat én nieuwe stukken. De première op het recente Gaume Jazz Festi-

val is alvast meegevallen. Zijn conga’s, bon-go’s en djembe had hij toen thuisgelaten. ‘Ik gebruikte toen alleen percussie die je op een tafel legt of die aan een statief hangt. En speelde piano, uiteraard.’ Zonder hulp met conga’s zeulen is voor hem sowieso uitgesloten, want Joris herstelt van een heupbreuk. ‘Een gevolg van een zware val drie maanden geleden’, vertelt hij. ‘Eerst zat ik in een rolstoel, daarna stapte ik met een rollator – erg confronterend. Er zit nu een stang in mijn heup en volgens mijn kinesist komt het allemaal goed. Al mank ik nog wel.’

Het ongeval had wel een positief gevolg. ‘Het was een wake-upcall. Sindsdien ben ik radicaal gestopt met drinken. Geen druppel meer. Zo’n ongeval werkt sterker dan een psychotherapeut.’

Peter De Backer

Until the darkness fades is nu uit bij Werf. De concertdata vindt u op jazzlab.be